

Лідер національного руху України

Вивчаючи національно-визвольний рух під проводом отамана Тараса Бульби-Боровця, я звертала увагу на його плідну співпрацю з ОУН (Мельника) і на протистояння з ОУН (Бандери).

З історичних джерел знаю, що Андрій Мельник – керівник ОУН, один з лідерів націоналістичного руху України, ініціатор створення Світового Конгресу вільних українців, який об'єднав всіх українців у світі. Він ревно служив національній ідеї – Українській самостійній соборній державі.

З початком Першої світової війни вступає до загону Січових Стрільців, бере участь в боях проти російської армії і в Карпатах потрапляє в полон, більше року перебуває у таборі на Волзі. Йому вдалось втікти на Україну і в 1917 році в Києві долучитися до створення формувань Січових Стрільців. Брав участь в обороні Києва від більшовиків.

В 1919 році Мельника призначають командиром штабу Діючої Армії УНР. Він керує бойовими операціями, а в 1921 році, перебуваючи за кордоном, стає ревізором військових комісій УНР. Згодом в Празі вступає до інституту і отримує диплом інженера. Невдовзі його заарештовують і засуджують на 5 років польська влада. Та після звільнення він повертається в Україну.

В 1938 році після вбивства Євгена Коновальця виїжджає за кордон, де його обирають головою ОУН. Але радикальні націоналісти не були згодні з цим і в 1940 році фракція ОУН на чолі з Бандерою виходить з ОУН і з підпорядкування Андрію Мельнику, полковнику армії УНР.

Цей розкол, ініційований Бандерою, став чорною сторінкою в діяльності відомої націоналістичної організації. З Мельником залишились командири, старшини, керівний склад ОУН, а до Бандери перейшли низові структури, в основному молодь. Ці дві організації постійно протистояли одна одній і цим дуже переїмався Мельник. Він, як і Бульба-Боровець, виступав за єдину команду українських патріотів проти ворогів.

Коли українські політичні угруповання побачили, що політика Гітлера відносно України не дає їй шансу стати незалежною від Москви, вони змінили своє ставлення до неї і зайняли негативну позицію до нового «визволителя», як і до червоного окупанта. Таку лінію тримали уряд УНР (в

екзилі), Бульба-Боровець, Союз монархістів і ОУН (Мельника). Провід ОУН (Бандери) не визнавав ніякої партії, крім своєї. Це дуже вдало використовували як німці, так і більшовики.

Створюючи свої повстанські загоны в 1941 році, Тарас Бульба-Боровець почав співпрацювати з ОУН (Мельника), політичний штаб якого знаходився у Львові. Провів з ними переговори і до УПА погодились перейти з ОУН

(Мельника) 10 молодих старшин та підстаршин, також Олег Штуль-Жданович. Приєднались полковники Петро Дяченко та Іван Трейко, штабовий старшина Омелянів-Терлиця. Це були відомі військові і вони багато допомогли нашому земляку в організації військових формувань, бо авторитет Андрія Мельника був беззаперечний, а він підтримував польського отамана.

Також з Києва був направлений в бульбівські загоны професор Антін Баранівський, член ОУН (Мельника), але напорівся на засідку червоних партизан і загинув.

На початку 1944 року Мельника разом з дружиною арештовують гітлерівці і поміщають в концтабір Заксенхаузен, де вже перебували Тарас Бульба-Боровець, Степан Бандера, Ярослав Стецько, Олег Кандиба-Ольжич та інші українські політв'язні.

Восени німці звільнили всіх націоналістів з концтабору. А в жовтні 1944 року керівник СБ ОУН (Бандери) Лебідь разом зі своїми побратимами емігрував за кордон в Німеччину і з'єднався з Бандерою і Стецьком, які і надалі не визнавали законного уряду УНР (в екзилі), бульбівців, мельниківців, монархістів. Ці структу-

ри були для бандерівців ворогами. Яка хибна політична лінія.

Тим часом Мельник, Бульба-Боровець і інші керівники уряду УНР (в екзилі) намагались використати коваючу Німеччину в своїх цілях, щоб успішно подолати червону Москву і встановити незалежну суверенну українську державу. Через роз'єднаність патріотичних сил тоді цього не сталося. В грудні цього року виповнилося б 130 років від дня народження Андрія Мельника, відомого політичного і військового діяча.

Мельник і Бульба-Боровець були однодумцями в багатьох стратегічних питаннях і, зокрема, ставлення до національних меншин. Коли в газеті за 2 травня 1957 року «Джужі Пост» євреї надрукували напад на Мельника за нібито знищення євреїв під час Другої світової війни, то Бульба-Боровець надрукував статтю «Україна і жиди» на захист Мельника, бо це була вигадка жидівської преси, нічим не підтверджена, – писав наш земляк.

1 січня 1967 року Андрій Мельник помер. Він заслуговує на те, щоб ми – патріоти Березнівщини, згадали про нього і віддали йому шану як одному з лідерів націоналістичного руху України. Пам'ятник Андрію Мельнику встановлений на Дрогобиччині, де він народився.

Алла КУЦ.

